

Zveza Ljudskih Tradicijskih Skupin Slovenije
Slovenian CIOFF® National Section

Bilten

Št. 3, letnik XIV.

julij 2015

Vsebina

<i>Magdalena Tovornik:</i>	45 let CIOFF® in 70 let UNESCO	3
<i>Gregor Jevšček,</i>		
<i>Peter Črnič:</i>	Mednarodni forum direktorjev festivalov	4
<i>dr. Bruno Ravnikar:</i>	Projekt Kulturnega ambasadorja je odpravljen	8
<i>Irena Ivanšek:</i>	Artiče na festivalu Alpe Adria v Celovcu	10
<i>Maša Kumperger:</i>	Napotki pri organizaciji mednarodnega otroškega festivala (3. del)	11
<i>Mojca Bevcar:</i>	IX. Mednarodni folklorni festival Kozje	12
<i>Nika Rožanc:</i>	Maroltovska turneja na Nizozemsko	14
<i>foto: arhiv AFS</i>		
<i>France Marolt:</i>	Maroltovska turneja na Nizozemsko	16
<i>foto: Žan Kovačič:</i>	IX. Mednarodni folklorni festival Kozje	16

Bilten je brezplačno glasilo članov Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in izhaja štirikrat letno.

Naslov: Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije
Glavni trg 7
p. p. 173
4000 Kranj
e-pošta: cioff-slovenia@cioff.org
internet: www.zltss.si

Bilten ureja Uredniški odbor:

glavna urednica	Janja Ravnikar
član	Janez Florjanc
član	Božidar Fabjan

Prispevke pošiljajte na: janja.ravnikar@gmail.com

Bilten se nahaja tudi na spletni strani ZLTSS: www.zltss.si.

Vsebina člankov izraža avtorjevo mnenje in ne mnenja uredniškega odbora.

Naslovnica: Mesto in grad Metlika. Valvasor: Slava Vojvodine Kranjske XI, 384 id..

45 let CIOFF® in 70 let UNESCO

Letos praznujemo dve pomembni obletnici. CIOFF® je bil ustanovljen pred 45 leti z namenom, da omogoči mednarodno sodelovanje med folklornimi festivali in tako promovira tradicijsko kulturo po vsem svetu. V teh letih je CIOFF® kot nevladna organizacija razvil prepoznavno zavzemanje za varovanje in promocijo vseh vrst nesnovne kulturne dediščine – z organizacijo kongresov, forumov, kulturnih konferenc, Folkloriade.

CIOFF® je pridobil status uradnega partnerstva z UNESCO in dobil akreditacijo za svetovanje na področju nesnovne kulturne dediščine v okviru ustreznega Odbora v UNESCO. CIOFF®, ki ga je leta 1970 v Confolensu (Francija) ustanovil pokojni Henri Coursaget, je danes prisoten v 110 državah z več kot 30.000 folklorniki in tradicijskimi glasbenimi skupinami. S koordinacijo več kot 350 folklornih festivalov po vsem svetu tako spodbuja kulturne izmenjave in promovira prijateljstvo in mir. S tem pomembno prispeva k ohranjanju folklorne kulturne dediščine in drugih tradicijskih kultur ter kulturne raznolikosti, ki je izjemno pomembna v času globalizacijskih procesov.

UNESCO je nastal pred 70 leti kot agencija Združenih narodov, ki deluje na področju izobraževanja, znanosti in kulture. Leta 2003 je bila sprejeta Konvencija o ohranjanju nesnovne kulturne dediščine, ki opredeljuje tudi pomembno vlogo nevladnih organizacij na tem področju.

CIOFF® festivali predstavljajo pomemben prispevek k ohranjanju nesnovne kulturne, z ostalimi kulturnimi aktivnostmi pa nacionalne sekcije CIOFF® uresničujejo vlogo uradnega partnerstva z UNESCO. Skupen cilj obeh organizacij ostaja mir in razumevanje med narodi. CIOFF® in UNESCO tako lahko skupaj praznujeta pomembni obletnici in krepiata sodelovanje tudi v prihodnje. Vsi festivali CIOFF® bodo letos uvrščeni med dogodke, s katerimi UNESCO praznuje svojo obletnico, zato se zanje letos uporabljata za to priložnost posebej izdelana logotipa.

To je povzetek uradnega sporočila, ki sva ga za vse nacionalne sekcije CIOFF® pripravila predsednik CIOFF® Philippe Beaussant in predstavnica CIOFF® pri UNESCO Magdalena Tovornik.

Magdalena Tovornik

Mednarodni forum direktorjev festivalov **CIOFF®, Bogota 6. – 11. april 2015**

Mednarodni forum direktorjev CIOFF® v organizaciji CIOFF® Kolumbija je potekal v sklopu Vrha Umetnost in kultura za mir, ki ga je organizirala organizacija IDARTES. Na forumu smo obravnavali naslednje teme:

1. Smernice za CIOFF® mednarodne festivale in CIOFF® festivale

Udeleženci smo se razdelili v skupine ter po skupinah obravnavali Smernice. Nato je sledilo poročanje ter skupni zapisnik o pobudah za spremembe in dopolnitve Smernic.

- Med cilje smernic bi bilo potrebno dodati vseživljenjsko učenje, saj delovanje folklornih skupin in festivalov tako na lokalni ravni kot tudi mednarodni za udeležence predstavlja nova spoznanja, nove učne priložnosti in novo učenje. Gre tudi za mednarodne učne mobilnosti.
- Pri točki »če je glasba in ples predstavljena brez aranžmaja« smo si zastavili vprašanje, ali je ta točka smiselna, saj je vsaka odrska postavitev in koreografija aranžirana za potrebe izraza na odru.
- Pri točki 9.1. o CIOFF® mednarodnih festivalih smo veliko pogoja namenili pravilu petih dni in petih skupin iz različnih držav. Veliko udeležencev je menilo, da je v luči svetovne finančne krize ter pomanjkanja sredstev za kulturo ta zahteva postavljena previsoko ter bi jo bilo potrebno prilagoditi in ustrezno znižati na 4 dni in 4 skupine, nekateri delegati so predlagali celo 3 dni. Izpostavili smo tudi vprašanje, koliko je veljavno, da prejme festival oznako mednarodni CIOFF® festival, če izpolnjuje te pogoje, dejansko pa gre za gostovanje skupin, ki vsak dan nastopajo v drugem kraju na nereprezentativnih odrih in lokacijah. Torej ni osrednjega festivalskega prizorišča in satelitskih prizorišč. Na to vprašanje je potrebno še odgovoriti, saj do odgovora nismo prišli. Prav tako smo veliko časa namenili vprašanju, da so sedaj pravila napisana kvantitativno in ne kvalitativno. Torej 5 skupin 5 dni in tu ne šteje kvaliteta skupine, kvaliteta organizacije festivala, kvaliteta nastopa na odru, kvaliteta lokacij, obisk itd. Več pozornosti bi bilo potrebno nameniti kvaliteti in ne le številčni oceni 5 dni, 5 skupin. Izpostavili smo vprašanje preverjanja oz. nadzora nad pridobitvijo oznake mednarodnega CIOFF® festivala, saj jo nekateri

festivali imajo, a ne izpolnjujejo pogojev. Govorili smo tudi o besedi »shall« (»naj bi«), ki se ponavlja v pravilih. Če že gre za smernice oz. pravila, naj ta vsebujejo točno določene in merljive kazalnike. Sedaj pa je mnogokrat uporabljena beseda »naj bi«, kar ni merljivo. Beseda »naj bi« se nadomesti s katero drugo, ki bo jasno izražala obvezo. Drugače ta dokument ne predstavlja pravil, ampak le neke smernice, namen dokumenta pa naj bi bil vzpostavitev pravil.

- Pri točki 9.3. smo govorili o »incidental expences«, torej o naključnih stroških. Potrebno bi bilo izdelati pravilnik, kaj ti naključni stroški so. Ali je npr. to strošek, kadar član folklorne skupine razbije steklo v hotelu, plačati pa mora organizator? Torej tu ni jasno, za katere stroške gre, kaj je mišljeno. Pripravi naj se dokument, ki bolj jasno obravnava te stroške.
- Pri točki 9.4. o poročanju smo govorili o tem, da je sedaj vse v pisni obliki in glede na to, da smo v 21. stoletju, bi bilo času primerno, da se vzpostavi na CIOFF®-ovi spletni strani ocenjevalni list kot anketa, da bi imeli tako festivali kot tudi skupine možnost vpisa ocene in poročila kar preko spleta. Seveda bi v uporabi ostala tudi »word« različica za pošiljanje preko e-pošte.
- Predlagali smo, da se na spletni strani vzpostavi baza podatkov o folklornih skupinah, njihov gostovanjih in turnejah na eni strani ter povpraševanj s strani festivalov na drugi strani. Na ta način bi bil izboljšan pretok informacij, povečala bi se preglednost in olajšalo pridobivanje folklornih skupin, ki gostujejo v bližnji okolici posameznega festivala. To razumemo tudi kot eno od pglavitnih poslanstev CIOFF®-a.

Na splošno bi moral biti dokument »smernice« bolj oprijemljiv, s kazalniki. Sedaj se sprejema določena pravila in odločitve na podlagi tega dokumenta, ki pa so smernice. Potrebno bi bilo sprejeti »pravila« in »smernice«. Predstavitev in delavnico je vodila ga. Susanne Kramer, CIOFF®.

2. Predstavitev: Kako ustvariti program za uravnotežen in zanimiv festival, da bi pritegnili javnost?

Predstavitev je namenila pozornost raznolikemu programu. Festival naj ne bo le predstavitev folklornih skupin na odru, temveč naj vsebuje ostale aktivnosti in možnosti za obiskovalce, npr. rokodelski sejem, predavanja, delavnice, delavnice plesa s tujimi skupinami. Predstavitev je imel g. Paulo Dutra, Medn. folklorni festival Passo Fundo, Brazilija.

3. Predstavitev: Kako vključiti prostovoljce v organizacijo festivala

g. Jean Olivier Vörös je predstavil, kako vključujejo prostovoljce v organizacijo festivala. Navedel je, da imajo na njihovem festivalu 250 prostovoljcev, ki skrbijo za naslednje aktivnosti: nastanitev skupin, delo v vasi narodov, spremstvo, promocija, bar in šanki, varovanje, šoferji, vodniki skupin, igre. Festival že dolga leta dela s prostovoljci, imajo spletni obrazec, na katerem so pogoji in pravila, kdo je lahko prostovoljec in kaj je od njega zahtevano, preko obrazca se prostovoljci prijavijo na delo in potem naredijo izbor. S prostovoljci imajo več delavnic, na katerih jih seznani s pravili festivala, njihovimi dolžnostmi in pravicami. Vsakoletno se jim javi veliko število prostovoljcev, tako, da z motivacijo ni problema. Motivacija za prostovoljce pa je nematerialna, torej za svoje delo niso nič plačani ali kako drugače materialno nagrajeni. Srečevanje s člani tujih folklornih skupin, ustvarjanje festivala, delo v mednarodni ekipi, biti del ekipe je njihovo plačilo. Predstavitev je imel Jean Olivier Vörös, Mednarodni folklorni festival Fribourg, Švica.

4. Tehnična oprema festivala

Na predstavitvi je bilo govora, da mora organizator zagotoviti dovolj velik oder in ustrezno tehnično opremo za izvajanje festivala. Veliko festivalov se odvija v zaprtih prizoriščih, v kulturnih ali športnih dvoranah, kar je tehnično in finančno precej manj zahtevno kot organizacija festivala na prostem. Beseda je tekla tudi o datumski postavitvi festivalov.

5. Financiranje festivalov

Na tej predstavitvi ni bilo govora o finančni plati festivalov. G. Efrain Gonora je govoril predvsem o teoriji organizacije festivalov.

6. Vključevanje oseb s posebnimi potrebami

G. Jozsef Szigetvari z Madžarske je predstavil, na kakšen način vključuje osebe s posebnimi potrebami (invalidne, slepe in slabovidne) v festival. Gre za izjemno dober primer dobre prakse, saj osebe s posebnimi potrebami vključuje v program festivala, v pomoč pri organizaciji, prilagodi program itd. Na festivalu tako nastopi skupina oseb s posebnimi potrebami, ki poje madžarske ljudske pesmi, omogoči jim druženje s tujimi skupinami, skupaj izvajajo različne delavnice. Pravi, da ni dovolj, da se invalidom omogoči le ustrezen prostor na prizorišču, ki jim omogoča ogled, temveč da jih je potrebno aktivno vključiti v dogajanje in

nastope. Predstavitev je imel g. Joszef Szigetvari, Százhalombatta Summerfest, International festival of folklore and folk arts.

7. Aktivnosti za otroke in družine

G. Raymundo Rafael Lascarro je izpostavil pomembnost vključevanja otrok in družin v festivalsko dogajanje. Pravi, da je potrebno nameniti del programa tudi za ti dve ciljni skupini. Torej organizirati različne delavnice, plese, glasbene delavnice, razstave itd., ki so namenjene otrokom in družinam. Na ta način se bolj vključijo ter bolj spremljajo festival. Pomembno je tudi, da imajo stik s folklorniki iz drugih držav, saj je to otrokom zmeraj zanimivo. Predstavitev je imel g. Raymundo Rafael Lascarro.

8. Plesne in glasbene delavnice

Plesne in glasbene delavnice so pomemben del obfestivalskega dogajanja, pravi Andrea Karina Garcia iz Kolumbije. Ne gre le za učenje plesa, temveč ob tem predvsem za druženje med domačimi in tujimi skupinami, tujimi skupinami ter obiskovalci. Folklorja je ohranjanje dediščine in pomembno je, na kakšen način jo predstavljamo obiskovalcem. Ga. Andrea je folkloristka, zato je predavanje potekalo predvsem o pomenu plesa, kaj predstavlja in izraža folklorja in ples. Tu se je izpostavilo tudi vprašanje plesa različnih socialnih skupin v različnem času, torej tudi razlikovanje in pravilno tolmačenje plesa v časovnem in lokacijskem okviru. Predavanje je imela Andrea Karina Garcia, CIOFF® Kolumbija.

9. Kulturne izmenjave in interakcije med skupinami, ki sodelujejo

G. Henry Alberto Calderon je predaval o aktivnostih, ki jih izvaja za mlade folklornike. Izpostavlja, da pri folklori ni pomembno le ohranjanje kulturne dediščine, temveč predvsem medsebojni in medgeneracijski odnosi, ki se ustvarjajo med mladimi. Torej prijateljstvo, zaupanje in pozitivne vrednote. Vsakoletno izvaja večdnevne aktivnosti, katerih se udeležujejo mladi folklorniki, se družijo, igrajo družabne in didaktične igre, razvijajo svoje sposobnosti in pozitivne odnose do sočloveka.

Zaključni komentar

Celoten dogodek je bil zastavljen ambiciozno in je bil del Vrha umetnosti in kulture za mir v Kolumbiji. Šlo je za impresivni dogodek, ki naj bi prispeval k uspešnosti mirovnih pogajanj med gverilsko skupino FARC

in vlado. Pri sami realizaciji posveta je prihajalo do nekaterih razhajanj s planiranimi temami, kar pa je za prvi tovrstni dogodek po večletnem premoru razumljivo. Tehnični pogoji za delo so bili izvrstni, pogrešali pa smo več organizirane interakcije med direktorji folklornih festivalov. Ta se je sicer dogajala na neformalni ravni. Omeniti velja tudi izredno gostoljubnost in prilagodljivost organizatorjev ter vodnikov; na splošno si dogodek in njegovi snovalci zaslužijo pohvale. Smatramo, da so tovrstni dogodki, korigirani na osnovi letošnjih izkušenj, izredno dobrodošli in uporabni zaradi izmenjave mnenj in izkušenj z mnogoterimi deležniki na področju folklorne in folklornih festivalov. Gre pravzaprav za edinstveno priložnost primerjave z več festivali hkrati in hkrati za možnost vzpostavitve sodelovanja med festivali samimi kakor tudi med festivali in folklornimi skupinami.

V kolikor obstaja možnost, bi veljalo razmisliti o podobnem dogodku na ravni organizacije sestanka direktorjev festivalov v našem sektorju. V kolikor obstajajo finančne možnosti CIOFF®/ZLTSS, lahko realizacijo tega prevzame tudi RIC Bela krajina.

Poročilo pripravila: Gregor Jevšček in Peter Črnič, RIC Bela krajina

Projekt Kulturnega ambasadorja je odpravljen

Na rednem srečanju zastopnikov Srednjeevropskega sektorja CIOFF® leta 2013 v Azerbajdžanu (Baku) je bil prisotnim delegatom med drugim predstavljen projekt ***Kulturnega ambasadorja***, s katerim naj bi podelili omenjeno priznanje festivalom in skupinam, ki so se udeležile mednarodnih folklornih festivalov pretežno preko svojih nacionalnih sekcij CIOFF®. To naj bi v praksi pomenilo, da bi lahko vsak festival, ki je povabil vsaj polovico nastopajočih skupin preko svoje nacionalne sekcije, ob datumu v mednarodnem koledarju CIOFF® objavil, da je pridobil za tekoče leto naziv CIOFF® *kulturnega ambasadorja*. Še več! Naziv CIOFF®

kulturnega ambasadorja bi lahko pridobila tudi vsaka folklorna skupina, ki bi sodelovala na mednarodnem festivalu preko svoje nacionalne sekcije. To naj bi ji omogočilo npr. za tekoče leto zapisati ta naziv na svoje majice in objaviti ta podatek tudi v svojih lokalnih glasilih. Ne bi bila pa izključena niti izdelava posebnih značk. Nekateri delegati so bili ob tem predlogu skeptični, saj podrobnejših podatkov ni bilo, prejeli pa smo zagotovilo, da bodo podrobnosti izdelane in predstavljene na prihodnji generalni skupščini CIOFF® v Zacatecasu. Žal se je glasovanja o tem predlogu takrat vzdržala le poljska delegacija.

V Zacatecasu je bil isto leto praktično predstavljen in sprejet enak predlog kot spomladi v Bakuju. O njem je poročala naša zastopnica mag. Anja Soršak v 1. številki Biltena januarja 2014. Ker nam bolj podrobnih pojasnil na našo kasnejšo zahtevo niti na sledeči generalni skupščini CIOFF® v Bautznu ni uspelo pridobiti, smo lahko dobili vtis, da bo izpeljava tega projekta močno vprašljiva. Ni bilo jasno povedano, kako se bodo zbirali ustrezni podatki o povabilih folklornih skupin in njihovih udeležbah na mednarodnih folklornih festivalih. Letni podatki v poročilu Festivalske komisije so se pokazali za nepopolne in nezanesljive. Ni bilo jasno niti, kako bodo festivali posredovali ustrezne zahteve. Enako nezanesljiva je bila tudi potrebna kontrola s strani nekaterih posameznih nacionalnih sekcij. Žal se je CIOFF® ponovno pokazal kot skuppek aktivnih in neaktivnih držav članic.

Kljub temu sta se že v koledarju CIOFF® za leto 2015 pojavila dva festivala, ki sta bila imenovana kot *CIOFF® kulturna ambasadorja*. To sta bila angleški festival v Billinghamu in madžarski festival v Szazhalombatta. Glede na to smo nameravali na letošnjem skupnem sestanku severnoevropskega in srednjeevropskega sektorja CIOFF® v Celovcu predlagati naziv *CIOFF® kulturnega ambasadorja* za naš mednarodni festival "Od Celja do Žalca", ki je v tekočem letu edini vabil vse gostujoče skupine preko naše nacionalne sekcije in bo slavil letos tudi svojo desetletnico. Nemalo smo bili presenečeni, ko smo slišali, da je ta točka umaknjena, ker je CIOFF® odstopil od tega projekta. Glede na opisano smo sicer lahko to tudi pričakovali, čeprav CIOFF® zanesljivo ne bo odstopil od teženj usmerjati gostovanja folklornih skupin preko svojih nacionalnih sekcij in jim s tem dati potreben, še večji poudarek!

dr. Bruno Ravnikar

Artiče na festivalu Alpe Adria v Celovcu

Člani FS KUD Oton Župančič iz Artič smo se udeležili Mednarodnega folklornega festivala Alpe Adria, ki je potekal od 29. do 31. maja v Celovcu v Avstriji. Festivala so se udeležile folklorne skupine s Hrvaške, Italije, Madžarske in Slovenije, pa tudi folklorne skupine iz Avstrije. Festival je potekal v organizaciji CIOFF® iz Avstrije. Tuje skupine smo bile nastanjene v mladinskem hostlu blizu Vrbskega jezera.

Prvi večer smo se skupine predstavile v gradu Krastowitz pri Celovcu, kjer smo nastopili za delegate združenja CIOFF® Srednje in Severne Evrope. Predstavili smo se s plesi Zahodne Štajerske. Po uradnem nastopu so naši godci zaigrali skupaj z domačini in razvilo se je prijetno druženje med skupinami in tudi uradnimi udeleženci kongresa.

V soboto smo imeli ogled starega mestnega jedra, nato pa na glavnem trgu Alter Platz nastopili za mimoidoče. Gledalcev je bilo presenetljivo veliko. Predstavili smo se z dvema štajerskima plesoma. Sledil je uradni sprejem vseh nastopajočih in delegatov CIOFF® pri županu mesta Celovec. Popoldne so nam domačini pripravili pester program – ob Vrbskem jezeru smo se peljali v vas Maria Wörth, kjer smo si ogledali Marijino cerkev ter lahko tudi namočili noge v jezero. Zapeljali smo se še do stolpa Pyramiden Kogel, kjer smo se z dvigalom povzpeli na vrh 100 m visokega stolpa, od koder je prelep razgled na Vrbsko jezero, Celovec in celotno dolino ter tudi Alpe. Zvečer je sledil gala koncert, ki je bil zaradi dežja prestavljen v notranjost Schleppe Arene. Organizatorji so sicer zagotovili oder in ozvočenje, vendar smo vse skupine čakale na nastop v istem prostoru, zato je bil zelo velik hrup in se iz ozađa na oder skoraj ni slišalo. Na koncertu smo se z desetminutnim nastopom predstavile vse tuje skupine kot tudi več avstrijskih skupin iz Celovca in Koroške. Zaplesali smo Plese iz okolice Brežic – »Kmečki bal«, ob spremljavi naših godcev na oprekelj, violine in kontrabas. Večer se je nadaljeval z druženjem, kjer so naši godci s harmoniko in basom poskrbeli za dobro vzdušje.

Organizacija festivala je bila dobra, gostitelji so presenetili z gostoljubnostjo in organizacijo izleta, žal pa vreme ni bilo naklonjeno, da bi gala koncert izpeljali v zunanji areni. Z lepimi vtisi smo se vrnili domov, v času festivala pa smo tudi navezali nekaj stikov s tujimi skupinami.

Irena Ivanšek

Napotki pri organizaciji mednarodnega otroškega festivala (3. del)

Prišli smo do 3. dela sklopa »Napotki pri organizaciji mednarodnega otroškega festivala«. V tem delu se bomo posvetili zahtevam, ki jih mora izpolniti otroška folklorna skupina, sodelujoča na mednarodnem otroškem folklornem festivalu.

Osnovne zahteve:

- otroška folklorna skupina, sodelujoča na mednarodnem otroškem folklornem festivalu, mora biti sestavljena iz plesalcev, ki niso starejši od 16 let in glasbenikov vseh starosti;
- število spremljevalcev otroških skupin je zakonsko določeno. Otroška folklorna skupina se mora prilagoditi tako zakonu države, iz katere prihajajo, kot tudi zakonu države, v kateri gostujejo;
- skupina naj vnaprej vpraša, karkoli jo zanima, da lahko čim prej pride do odgovora in kasneje dogovora z organizatorjem. Le tako se lahko izognemo nepotrebnim nesporazumom.

Naloge spremljevalcev otroških folklornih skupin:

- spremljevalci otroških folklornih skupin ne smejo nikoli zapustiti svoje skupine oz. jo pustiti v oskrbi organizatorjev festivala, saj organizatorji niso za to zadolženi;
- spremljevalci otroških skupin morajo upoštevati pravila festivala ter festivalski urnik brez izjeme;
- spremljevalci skupin morajo pomagati otrokom sprejeti način delovanja festivala, način življenja v državi, kjer poteka festival, še posebej pa se naj osredotočijo na hrano;
- spremljevalci naj spodbujajo otroke v skupini, da se pridružijo različnim aktivnostim, ki jih organizira festival.

Dodatni dokumenti:

- v primeru, da skupina potrebuje vizo za vstop v gostujočo državo in nastop na mednarodnem folklornem festivalu, naj podatke, ki jih organizator potrebuje za pomoč pri izdaji vize, posreduje čimprej;

- skupina naj tudi sama poizve, če potrebuje vizo za sodelovanje na mednarodnem folklornem festivalu v določeni državi. Včasih organizatorji nimajo najnovejših podatkov;
- vsak otrok, ki sodeluje na mednarodnem folklornem festivalu v okviru folklorne skupine, naj s seboj prinese osebno zdravstveno anamnezo.

Posebne potrebe:

- otroška folklorna skupina naj vnaprej sporoči organizatorjem različne želje pri jedilniku (alergije ...);
- prav tako naj se vnaprej sporoči kakršnekoli posebne potrebe, ki jih skupina potrebuje pri izvajanju koreografij.

Maša Kumperger

IX. Mednarodni folklorni festival Kozje

Umetniško društvo Folklorna skupina Kozje je pod pokroviteljstvom območne izpostave JSKD Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje gostila že deveti mednarodni folklorni festival, ki je pod zastavo CIOFF®-a vpisan v svetovni koledar folklornih festivalov. V Kozjem so ljudsko izročilo svojih pokrajin poleg domačih plesalcev obujali folkloristi vseh generacij iz Slovenije in gostje iz Srbije, Italije, Slovaške in Nemčije. Gostje iz tujine so na Kozjansko pripotovali že v četrtek, na osrednjem dogodku, ki je potekal v soboto v Večnamenskem centru v Kozjem, pa so se jim pridružili še folkloristi iz domovine. Prvi obiskovalci so dvorano obiskali že popoldne, ko so se nastopajoči poleg lokalnih ponudnikov predstavljali na stojnicah, zvečer pa se je začelo zares.

Še pred pozdravom županje Občine Kozje Milence Krajnc so obiskovalce ogreli pevci **Mešanega pevskega zbora Vinea**, nato pa sta predsednik FS Kozje **Mirko Kovačič** in vodja območne izpostave JSKD Šmarje pri Jelšah **David Stupica** zaslužnim članom kozjanske folklorne skupine podelila Maroltove značke. Srebrni znački sta prejela umetniška vodja **Tadeja Amon** in **Dejan Guček**,

zlato značko pa si bosta lahko pripela **Nives Kostevc Arzenšek** in **Matej Jagrič**.

Po uvodnih pozdravih so besede zamenjali glasba, pesem in ples. Najprej so nastopili najmlajši: plesalci **folklorne skupine OŠ Lesično**, ki so začeli z igrama šacanje in cekartanc ter nadaljevali z različnimi variantami požugane in špis polke, nato pa še dve skupini z **OŠ Kozje**. Vsi so dokazali, da se radi igrajo igre, ki so se jih naučili od dedkov in babic. Za najmlajšimi so na oder stopili gostitelji, plesalci **KUD FS Kozje**, in v spletu štajerskih plesov z naslovom »Mož poseje repo« prikazali dogajanje po opravljenem delu na polju. Potem se je na odru zaslišalo pokanje bičev, oder pa se je tresel pod hitrimi in poskočnimi koraki plesalcev **folklorne skupine Čačinare** s Slovaške. Kako so peli in plesali na Dravskem in Ptujskem polju, so prikazali plesalci **FS KUD Franc Ilec Loka - Rošnja**. Da se znajo povесeliti tudi zahodni sosedje, so dokazali plesalci **skupine Citta di Matelica** iz italijanske province Macerata, belokranjske ljudske pesmi, šege in navade pa so predstavili plesalci **FS Dragatuš**, ki deluje že od leta 1957. Iz Bele krajine so nato plesalci **FS KUD Triglav Slovenski Javornik** obiskovalce s pastirskim plesom popeljali na Gorenjsko. Pete so marsikoga zasrbele pri gostih iz Nemčije, plesalci **skupine Fitschebeen** iz Salzwedla, ki Kozjansko že dodobra poznajo, saj že vrsto let plešejo na Prazniku kozjanskega jabolka. Zaplesali so splet altmarških plesov, nato pa so veterani **ŽKUD Tine Rožanc** z gorenjskimi plesi obudili obred žegnanja. Za konec so občinstvo razgreli plesalci **KUD Svetozar Marković** iz Novega Sada, ki so eno izmed najstarejših društev v Srbiji, saj delujejo že od leta 1945. Poskočnim vlaškim plesom so sledile zahvale, nato pa nepogrešljiva čindara, ki je bila uvod v veselo druženje, za katerega so poskrbeli Mladi korenjaki. Še preden so obiskovalci lahko preizkusili oder, na katerem se je v pesmi, plesu in značilnih oblačilih predstavilo 12 folklornih skupin, je soustanovitelj svetovnega združenja folklornih skupin CIOFF®, ki letos praznuje 45 let, **dr. Bruno Ravnika**r pozdravil vse obiskovalce in folkloriste ter se gostom iz tujine zahvalil v njihovih jezikih. Prav njemu gredo zasluge, da lahko FS Kozje piše uspešno zgodbo mednarodnih folklornih festivalov že skoraj deset let.

Mojca Bevcar

Maroltovska turneja na Nizozemsko

Če bi kdo šel pogledat maroltovski spisek držav, v katerih smo gostovali, bi ugotovil, da je kar precej dolg. V zgodovini društva so se plesalci odpravili že v številne države, tudi preko oceana! Zadnja leta turneje sicer niso bile več stalnice, a lanskega julija smo se odločili, da naš spisek osvežimo. Odpravili smo se na severozahod, v deželo tulipanov in mlinov na veter. Kam? Na Nizozemsko, seveda!

Organizatorji festivala SIVO, ki poteka v mestecu Odoorn na severozahodu Nizozemske, so našo folklorno skupino na svoj festival povabili že pred leti, vendar se povabilu žal nismo mogli odzvati. A lani smo ga sprejeli in tja odpotovali za deset dni. Naša turneja se je začela že pred odhodom – priprave in vaje, načrtovanje in dogovarjanje. Na dan odhoda je na Slovenski cesti čakal velik rdeč avtobus, okrog njega pa desetine kovčkov, kišt in navdušenih plesalcev ter glasbenikov. Krenili smo na pot!

Po nočni vožnji, ki je bila, kot se za prve noči spodobi, povsem neprespana, smo se ustavili v oblačnem Kölnu in si ogledali znamenito katedralo, popili kavo in se okrepčali z zajtrkom. V dopoldanskih urah smo nadaljevali vožnjo proti Nizozemski, ki je minila v gledanju videokaset s turnej prejšnjega stoletja. Arhivski posnetki so nas nasmejali in navdušili, saj so plesalci izvajali program, ki ga večina izmed nas še ni videla. Ah, ta mladina, bi rekli.

Naša postaja pred festivalom je bilo glavno mesto Amsterdam, ki smo ga raziskovali v soboto in nedeljo, v ponedeljek pa nadaljevali vožnjo na sever. Pred nami so se razgrinjala zelena polja, gozdovi in seveda urejene hiše in vrtovi. Mestece Odoorn ima nekaj manj kot dva tisoč prebivalcev in je pravzaprav bolj velika vas kot mesto. Ob prihodu so nas lepo sprejeli in nagovorili, potem pa smo spoznali svoje gostitelje in z njimi odšli v bližnje vasi. Za čas festivala smo bili namreč nastanjeni pri družinah, ki vsako leto sprejmejo člane festivalskih skupin.

Festival SIVO ima že 30-letno tradicijo, na katero so njegovi organizatorji zelo ponosni. Vsako leto na nizozemsko podeželje privabijo plesalce in pevce s celega sveta. Na letošnjem jubilejnim 30.

festivalu smo se srečali s skupinami iz Nemčije, Italije, Španije, Hrvaške, Bolgarije, Poljske, Rusije, Ukrajine, Tajvana, Armenije, Izraela, Paragvaja, Kostarike in Argentine. Neverjetno pisana družčina! Na prizorišču so bili postavljeni štirje odri in šotor z največjim odrom za večerne gala koncerte. Vsak večer smo torej nastopali na drugem odru, predstavili pa smo se tudi množici v gala šotoru. Čez dan so bile na sporedu vaje in likanje, da smo bili zvečer znova pripravljeni in 'popedenani'.

Ampak nismo samo plesali, peli, likali in pospravljali. Organizatorji so za nas lepo poskrbeli in tako smo odšli tudi na izlet v severne Benetke, vasico Giethoorn. Posadili so nas na ladjico in dve uri smo opazovali neverjetno vasico, ki skorajda plava na vodi in kjer domačini, tako kot v Benetkah, za prevoz uporabljajo čolne. Lične hiške, ki se jih ne bi nihče branil, so med seboj povezane z več kot 180 mostovi! Kot se za poletje spodobi, smo oblekli tudi kopalke in vadili skoke v bližnjih toplicah. Pri gostiteljskih družinah smo jedli nizozemski 'stampot' – pire iz krompirja in korenčka ter klobasa – 'bitterballen' – ocvrte mesne kroglice z zelišči, in seveda 'stroopwafels' – odlične karamelne vafle. Ne skrbite, kot pravi Nizozemci smo vse kalorije pokurili z vožnjo s kolesi.

Teden na festivalskem prizorišču je minil v veselem, mednarodnem vzdušju, ki smo ga s težkim srcem zapustili. Človek bi se hitro navadil na to sproščeno okolje, kjer srečaš toliko prijaznih, radovednih, zgovornih ljudi s celega sveta. Odlično je bilo spoznati njihovo kulturo skozi ples. A vsaka stvar pride enkrat h kraju in tako smo po pikniku, ki so ga za nas pripravile gostiteljske družine, v večernih urah zapustili Odoorn. Ko smo v Ljubljani pospravili še zadnje klobuke, spravili zadnji par čevljev in dali v pranje zadnje srajce, je bilo turneje zares konec. Lepo je bilo!

Nika Rožanc

Maroltovska turneja na Nizozemsko (foto: arhiv AFS France Marolt)

dr. Bruno Ravnikar in nastopajoči na IX. Mednarodnem folklornem festivalu Kozje (foto: Žan Kovačič)